

رشته علوم اسلامی با گرایش تفسیر و علوم قرآن سطح دو

ماده ۱/ عنوان

عنوان برنامه، سطح دو علوم اسلامی با گرایش تفسیر و علوم قرآن است.

ماده ۲/ تعریف

سطح دو علوم اسلامی با **گرایش تفسیر و علوم قرآن**، مقطعی است که طلاب ضمن فراگیری فقه و اصول متعارف، به شناخت مفاهیم، اصطلاحات، مبانی، مسائل، روش تحقیق و ساختار دانش تفسیر و علوم قرآن می‌پردازند و پس از احراز توان علمی با ارائه تحقیق پایانی، موفق به دریافت مدرک سطح دو این گرایش می‌شوند.

ماده ۳/ اهداف

1. شناخت و تبیین معارف و مضامین قرآن کریم و ایجاد توان بهره‌گیری از آن؛
2. شناخت مفاهیم و مسائل مهم‌دانش **تفسیر و علوم قرآن**؛
3. آماده‌سازی طلاب جهت فعالیت‌های قرآنی؛
4. ایجاد توان تحقیق در حد جمع‌آوری، تتبع و جمع‌بندی مطالب در زمینه معارف قرآنی؛
5. ایجاد توان پاسخگویی به پرسش‌های عمومی در حوزه دانش **تفسیر و علوم قرآن**؛
6. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به مقاطع تخصصی؛
7. شناخت استدلالی مسائل فقهی و اصولی و آشنایی با روش‌های استنباط فقهی؛
8. ایجاد توان استفاده از متون و منابع مهم فقهی، اصولی، تفسیری و علوم قرآنی و شناخت آنها.

ماده ۴/ سیاست‌ها

1. اهتمام به ایجاد زمینه تعالی اخلاقی، معنوی و اعتقادی طلاب؛
2. زمینه‌سازی جهت اعتماد به نفس طلاب، در مسائل علمی - پژوهشی؛
3. تأکید بر آموزش‌های پژوهش‌گرا؛
4. توجه به نیازهای جامعه و کاربردی کردن آموزش؛
5. تکیه بر آموزش موضوعات اصلی دانش **تفسیر و علوم قرآن**؛
6. تأکید بر بهره‌گیری از ابزارهای نوین و روش‌های کارآمد آموزشی - پژوهشی؛
7. اهتمام به شناسایی و حمایت از طلاب مستعد؛
8. اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن.

ماده ۵/ ضرورت ایجاد گرایش

1. اهمیت فوق‌العاده معارف تفسیری و قرآنی به عنوان مهم‌ترین و اصیل‌ترین منبع معرفتی در مکتب اسلام؛
2. رسالت حوزه علمیه در تربیت اندیشمندان قرآن‌شناس، جهت شناخت، تبیین و ترویج معارف و مضامین قرآن کریم؛
3. نیاز اجتماع و امت اسلامی به شناخت، تبیین و ترویج معارف و مضامین قرآن کریم.

ماده ۶/ نظام آموزشی

نظام آموزشی این گرایش به صورت نیم‌سال، درسی^[۲] و حضوری است و بدون احتساب زمان تحقیق پایانی، در هفت نیم‌سال

ارائه می‌شود.

تبصره: حداکثر مدت تحصیل در موارد اضطراری، بدون احتساب زمان تحقیق پایانی نه نیم‌سال است.

ماده ۷/ شرایط پذیرش

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی، بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
2. دارا بودن مدرک علمی سطح يك؛
3. موفقیت در آزمون ورودی و مصاحبه علمی.

ماده ۸/ عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان	ساعت
۱	دروس عمومی	۱۶۱۶
۲	دروس گرایشی	۷۳۶
جمع کل		۲۳۵۲

ماده ۹/ عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

1. دروس مشترک

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	فقه	۷۲۰	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو (از ابتدای مکاسب، تا القول فی ماهیه العیب)
•	اصول	۵۶۰	شناخت استدلالی مسائل مهم اصول، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو (تمام رسائل و جلد اول کفایة الاصولتا اول المقصد الثاني فی النواهی)
•	کلام اسلامی	۶۴	شناخت استدلالی مسائل مهم و چالشی خداشناسی، نبوت و امامت، با توجه به منابع و متون اصلی کلام اسلامی و ایجاد توان لازم برای پاسخ به مسائل و شبهات اصلی آن
•	فلسفه اسلامی	۶۴	شناخت استدلالی مسائل اساسی و چالشی فلسفه اسلامی
•	رجال و درایه	۳۲	شناخت تکمیلی و تسلط بر مباحث مهم کاربردی و نکات تخصصی رجال و درایه، همراه با معرفی منابع مهم (مکتوب و نرم‌افزاری) رجال و درایه
•	تاریخ معاصر	۳۲	بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی صد سال اخیر ایران
•	روش تحقیق	۳۲+۱۶	آشنایی با روش‌های عمومی پژوهش و کیفیت بهره‌برداری از منابع
•	زبان انگلیسی عمومی ۱ و ۲	۳۲+۶۴	ایجاد توان درک مطلب و ترجمه متون ساده انگلیسی
جمع		۱۶۱۶	

1. دروس گرایشی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
------	-----------	------	-------

آشنایی با محتوا و مضامین قرآن کریم از اول تا آخر، به صورت ترتیبی با حذف مطالب تکراری	۱۲۸	آشنایی با قرآن کریم ۱ و ۲	•
ایجاد توان بهره‌گیری از آیات جزء اول قرآن کریم و شناخت محتوا و مضامین آن، از تفسیر الکاشف مغنیه	۳۲	تفسیر ترتیبی ۱	•
ایجاد توان بهره‌گیری از آیات ۱۴۲ بقره تا ۲۰ آل عمران و شناخت محتوا و مضامین آن، از تفسیر الصافی	۳۲	تفسیر ترتیبی ۲	•
ایجاد توان بهره‌گیری از آیات ۲۰ آل عمران تا ۷ نساء و شناخت محتوا و مضامین آن، از تفسیر الکشاف	۳۲	تفسیر ترتیبی ۳	•
ایجاد توان بهره‌گیری از آیات ۷ تا ۶۷ نساء و شناخت محتوا و مضامین آن، از تفسیر التبیان	۳۲	تفسیر ترتیبی ۴	•
ایجاد توان بهره‌گیری از آیات ۶۷ تا آخر سورة نساء و شناخت محتوا و مضامین آن، از تفسیر المیزان	۶۴	تفسیر ترتیبی ۵	•
شناخت خدا، صفات و مراتب توحید، از منظر قرآن کریم، با روش تفسیر موضوعی	۳۲	تفسیر موضوعی ۱ (خداشناسی)	•
آشنایی با مباحث نبوت عامه (ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات، آثار و فوائد) و نبوت خاصه (جهان‌شمولی، حقانیت و خاتمیت دین اسلام) از منظر قرآن کریم، با روش تفسیر موضوعی	۳۲	تفسیر موضوعی ۲) (نبوت)	•
شناخت حقیقت مرگ، عالم برزخ و قیامت و ویژگی‌های آن، از منظر قرآن کریم، با روش تفسیر موضوعی	۳۲	تفسیر موضوعی ۳ (انسان‌شناسی و معاد)	•
شناخت اصطلاحات و مباحث مهم علوم قرآن و شناخت چگونگی جمع‌آوری، تدوین و سیر تطور قرآن کریم	۳۲	تاریخ و علوم قرآن	•
شناخت سیر تطور تفسیر از عهد رسالت تاکنون، همراه با معرفی مهم‌ترین مفسران و تفاسیر شیعه و اهل سنت	۳۲	تاریخ تفسیر و مفسران	•
شناخت مبانی، اصول، قواعد، ضوابط و مراحل تفسیر صحیح قرآن کریم	۳۲	مبانی و قواعد تفسیری	•
شناخت فصاحت، بلاغت، آرایه‌های ادبی و زیبایی‌های گفتاری آیات قرآن کریم	۳۲	بلاغت قرآن	•
افزایش توان تطبیق قواعد صرف و نحو بر آیات قرآن کریم، به منظور فهم دقیق آیات، با تأکید بر غریب آیات القرآن	۳۲+۱۶	تجزیه و ترکیب قرآن ۱ و ۲	•
شناخت معنا و صیغه برخی واژه‌های مهم و رایج در قرآن کریم، همراه با معرفی منابع آن	۳۲	مفردات قرآن	•
آشنایی با علم تجوید و ایجاد توان روان‌خوانی و زیباخوانی قرآن کریم	۳۲+۱۶	تجوید قرآن کریم	•
ارائه پژوهشی جامع، در یکی از موضوعات تفسیر و علوم قرآن در حد تتبع، جمع‌آوری و جمع‌بندی اقوال	۳۲+۳۲	تحقیق پایانی	•
	۷۳۶	جمع	

[۱]. این مصوبه قبلاً به عنوان مصوبه ۸۵۴ در جلسه ۳۲ کمیته بررسی و تصویب رشته‌ها (دوره پنجم)، مورخ ۲۴/۲/۹۱ به تصویب رسیده بود، که پس از اصلاح مطابق تصمیم جلسه ۸۱ شورای عالی حوزه‌های علمیه (دوره ششم)، به مصوبه ۹۳۵ تغییر یافت.

[۲]. در این نظام هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

برای مشاهده دیگر رشته‌های سطح دو کلیک کنید